

Obsah

Předmluva	9	1.3.3 Antimikrobiální látky	31
I. Nejdůležitější pojmy používané v epidemiologii a mikrobiologii ..	11	1.3.3.1 Charakteristika základních skupin antimikrobních preparátů	31
II. Mikrobiologie a imunologie ..	19	1.3.3.2 Mechanismy rezistence bakterií na antibiotika	34
Svět mikroorganismů	21	1.3.3.3 Testy citlivosti na antibiotika	34
1. Obecná mikrobiologie	22	1.3.4 Bakteriofágy	34
1.1 Mikroorganismy a lidský organismus	22	1.3.5 Normální mikrobiální flóra lidského těla	35
1.2 Třídy patogenních mikroorganismů	23	1.3.5.1 Význam rezidentní mikroflóry	35
1.2.1 Viry	23	1.3.5.2 Vývoj osídlení lidského organismu bakteriální mikroflórou	36
1.2.2 Bakterie	23	1.3.6 Přirozené obranné bariéry	37
1.2.3 Fungi (houby, plísně, kvasinky)	23	1.3.7 Základní principy mikrobiologické diagnostiky	38
1.2.4 Parazité	23	1.4 Virologie	42
1.3 Bakteriologie	23	1.4.1 Klasifikace virů	42
1.3.1 Klasifikace bakterií, morfologie a fyziologie	23	1.4.2 Morfologie virů	43
1.3.1.1 Klasifikace bakterií	23	1.4.3 Kultivace virů	44
1.3.1.2 Stavba bakteriální buňky	26	1.6 Mykologie	45
1.3.1.3 Fyziologie bakteriální buňky	28	1.7 Parazitologie	47
1.3.2 Bakteriální genetika	30	2. Imunologie	49
1.3.2.1 Genetická informace	30	2.1 Imunitní systém	49
1.3.2.2 Přenos genetické informace	30	2.1.2 Anatomický a fyziologický základ imunitní odezvy	49
1.3.2.3 Genetický základ bakteriální heterogeneity	30	2.1.2.1 Lymfocyty	49
1.3.2.4 Genetická manipulace s bakteriemi	31	2.1.2.2 Makrofágy	50
		2.2 Imunitní odpověď	52
		2.2.1 Imunogeny	52

2.2.2	Vznik a průběh imunitní odpovědi	52		na zvýšení odolnosti populace	74
2.3	Vrozená a získaná imunita	54	1.3	Surveillance	78
2.3.1	Vrozená imunita	54		2. Speciální epidemiologie vybraných infekčních nemocí	81
2.3.2	Získaná imunita	54	2.1	Alimentární infekce	81
2.3.3	Aktivní a pasivní imunita	55	2.1.1	Salmonelózy	83
2.4	Humorální imunita	56	2.1.2	Břišní tyfus	83
2.4.1	Protilátky	56	2.1.3	Bacilární úplavice	84
2.4.2	Fáze humorální imunitní odezvy	56	2.1.4	Cholera	85
2.4.3	Humorální imunita a obrana hostitele	58	2.1.5	Průjmová onemocnění vyvolaná E. Coli	85
2.5	Buněčná imunita	58	2.1.6	Kampylobakterová enteritida	86
2.5.1	Přecitlivělost pozdního typu.....	58	2.1.7	Průjmová onemocnění vyvolaná podmíněnými patogeny	86
2.5.2	Cytotoxicita a odhojení transplantačního štěpu	59	2.1.8	Průjmová onemocnění vyvolaná viry	86
2.5.3	Laboratorní testování celulární imunity	59	2.1.9	Alimentární intoxikace	87
2.6	Imunologické laboratorní metody ...	59	2.1.10	Virová hepatitida typu A (VHA)	88
2.6.1	Detekce antigenů a protilátek	59	2.1.11	Virová hepatitida typu E (VHE)	89
2.6.2	Detekce celulární imunity	59	2.1.12	Přenosná dětská obrna (poliomyelitida)	89
2.7	Klinická imunologie	59	2.2	Respirační infekce	89
2.7.1	Imunodeficiency	60	2.2.1	Chřipka	90
2.7.2	Alergie	60	2.2.2	Ostatní akutní respirační onemocnění	91
2.7.3	Autoimunita	60	2.2.3	Streptokoková angína a spála	91
2.8	Modulace imunitní odpovědi	60	2.2.4	Infekce vyvolané meningokoky	92
2.8.1	Normální regulace imunitní odezvy	60	2.2.5	Tuberkulóza	93
2.8.2	Imunosuprese	61	2.3	Dětské exantémové nemoci	93
2.8.3	Imunosupresivní léčba	61	2.3.1	Spalničky	93
2.8.4	Imunomodulátory	62	2.3.2	Přiušnice	94
			2.3.3	Zarděnky	94
			2.3.4	Plané neštovice	95
			2.3.5	Záškrt	95
			2.3.6	Dávivý kašel (pertuse)	96
			2.3.7	Infekce vyvolané Haemophilem influenzae typu b	97
			2.4	Infekce přenášené poraněním zvířetem	97
			2.4.1	Vzteklinia	98
			2.4.2	Tetanus	98
			2.5	Infekce přenášené krví a krevními produkty a dalšími biologickými materiály	99
			2.5.1	AIDS	99
			2.5.2	Virová hepatitida typu B (VHB)	100
			2.5.3	Virová hepatitida typu C (VHC) ...	102
	III. Epidemiologie	63			
	1. Obecná epidemiologie				
	infekčních nemocí	65			
1.1	Proces šíření nákazy	65			
1.1.1	Zdroj původce nákazy	66			
1.1.2	Přenos a cesta šíření původce nákazy	67			
1.1.2.1	Přímý přenos	67	2.4		
1.1.2.2	Nepřímý přenos	68	2.4.1		
1.1.3	Vnímavý hostitel	68	2.4.2		
1.2	Epidemiologická opatření	69	2.5		
1.2.1	Epidemiologická opatření zaměřená na eliminaci zdroje	69			
1.2.2	Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu	70	2.5.1		
1.2.3	Epidemiologická opatření zaměřená		2.5.2		

2.5.4	Virová hepatitida typu D (VHD) ... 102	Rejstřík 131
2.6	Infekce přenášené vektorem 102	
2.6.1	Klištová encefalitida 102	
2.6.2	Lymeská borrelióza 103	
2.6.3	Malárie 103	
2.7	Nozokomiální infekce 104	

**3. Užití epidemiologie ve studiu
chronických nemocí 109**

IV. Hygiena 111

1. Hygiena 113

1.1	Základní pojmy 113
1.2	Zdraví 114
1.3	Determinanty zdraví 114
1.3.1	Životní styl 114
1.3.2	Životní a pracovní prostředí 115
1.3.3	Zdravotní péče 115
1.4	Hygienická služba 115

2. Životní prostředí 117

2.1	Ovzduší 117
2.2	Hygiena vody 119
2.2.1	Pitná voda 120
2.2.1.1	Balená voda 121

3. Hygiena výživy 122

3.1	Bílkoviny 122
3.2	Tuky 123
1.1.1	Cholesterol 123
1.1.2	Margaríny 123
3.3	Sacharidy 123
3.3.1	Vláknina 124
3.4	Energetická hodnota potravy 124
3.5	Doporučené výživové dávky 124
3.6	Alkohol 125
3.7	Cizorodé látky 125

4. Hygiena zdravotnických zařízení 127

4.1	Osobní hygiena 127
4.1.1	Osobní ochranné prostředky 127
4.2	Manipulace se stravou 128
4.3	Manipulace s prádlem 128
4.4	Úklid 129
4.5	Odpady 129
4.6	Pracovní podmínky 129